

nyoles, sinó també sovint amb obres d'altres literatures europees, fins i tot *La singular y admirable victòria...*, el poema que Joan Pujol dedicà a la contesa de Lepant. Em plau de fer ressaltar aquest fet donat l'oblit en què sovint és tinguda la literatura catalana per part dels investigadors de fora de Catalunya i també perquè dona una idea del grau de minuciositat i preparació amb què ha dut a terme el seu treball l'investigador irlandès.

Quant al criteri selectiu, crec que és un encert que hom hagi escollit no pas cants sencers, sinó episodis que tenen una unitat d'acció, tant si consten d'una sola tirallonga com si comprenen diversos fragments d'un mateix cant o de cants diferents. Dintre el primer cas trobem els fragments I (Els araucans escullen cabdill) i IV (La història de Glaura) de *La Araucana*; I (La pesta), II (Isabela i Henrico), III (Una visita a Saladí) i IV (Les tropes cristianes visiten Betlem) de *La Jerusalén conquistada*; I (Getsemaní) i III (L'aplec infernal) de *La Christiada*, i IV (La cova de Temis) d'*El Bernardo*. Al segon tipus pertanyen III (Lepant) de *La Araucana*; II (La pregària puja al cel) de *La Christiada*, i I (Orígens i missió de Bernardo), II (Ferraguto i Arleta), III (Angèlica i Arcangèlica), V (Viatge aeri de Malgesí) i VI (Roncesvalles) d'*El Bernardo*. Per últim, són del tercer tipus els exemples II (La mort de Lautaro; La batalla) de *La Araucana*, i IV (La crucifixió) i V (La crucifixió) de *La Christiada*. La simple enumeració d'aquests fragments ens dona idea de com el Dr. Pierce ha procurat d'oferir aspectes variats no solament dintre cada obra, sinó també en el quadre general de l'èpica espanyola.

Ens trobem, doncs, davant una antologia utilíssima, seleccionada amb un criteri dreturer i realitzada amb cura i gran rigor científic, que, indubtablement contribuirà a la divulgació d'aquest aspecte injustament oblidat de la literatura castellana.

Jordi CARBONELL

JOSÉ MOR DE FUENTES: *Bosquejillo de su vida y escritos*. Prólogo, edición y notas por MANUEL ALVAR. Universidad de Granada, 1951. 198 pàgs. + 15 làms. («Anejos del Boletín de la Universidad de Granada: Ediciones», II.)¹

El Prof. Manuel Alvar, de la Universitat de Granada, ha publicat una acurada edició del *Bosquejillo*, suggestiva autobiografia de l'obscur escriptor aragonès José Mor de Fuentes (1762-1848), «uno de esos escritores raros, mezcla de aventureros y de literatos de que las letras castellanas nos ofrecen tan peregrinos ejemplos», com diu Azorín (*Lecturas españolas*, Madrid 1912, pàg. 81). L'edició que motiva aquesta nota (el *Bosquejillo* s'havia publicat també recentment, l'any 1943, dins la col·lecció «Cisneros», núm. 9) segueix el text de la primera, apareguda a Barcelona el 1836 i editada per Bergnes de las Casas. tot actualitzant l'ortografia. El text va precedir d'un pròleg intel·ligent del Sr. Alvar, dividit en dos capítols, en el primer dels quals se segueix, fins allà on és possible, la línia tonal de la vida del nostre escriptor, assajant de trobar el seu perfil sentimental — aspecte deixat de banda en el *Bosquejillo* — i posant

1. A la coberta: *Bosquejillo de la vida y escritos de D. José Mor de Fuentes delineado por el mismo*. Prólogo, edición y notas de M. ALVAR. Universidad de Granada, 1952.

de relleu, amb agudesa remarcable, matisos de concepció propis de la producció artística aragonesa; en el segon és caracteritzada la generació literària de Mor — Meléndez, Moratín, Cienfuegos, etc. —, la seva crítica agressiva i arbitrària i la seva obra de creació.

Amb una riquesa d'aspectes remarcable (és, alhora, traductor d'autors clàssics i moderns, poeta, periodista, comediògraf i novellista, així com autor de treballs político-militars, tàctics i de divulgació científica), la figura de Mor de Fuentes interessa, més que per la seva activitat intel·lectual, per la seva personalitat humana, que sorgeix tan càlida de l'obra que ressenyem. D'una gran vanitat literària i d'un viu patriotisme al llarg de la Guerra de l'Independència, tot i la seva posició admirativa per França, l'obra de Mor de Fuentes es va lliurant dins el món neoclàssic — cosmopolitisme, afany de ciència i de vulgarització, esperit polemista i moralitzador, imitacions de Garcilaso i de fra Luis de León — bé que l'aguda crítica del Prof. Alvar hi descobreix elements pre-romàntics adés en l'obra — devoció per la naturalesa, traducció del *Werther*, visió de les coses, subjectivisme, estil pròxim a l'acció —, adés «en la amarga lección de su vida» (pàg. 41), que permeten de considerar-lo com un pre-Larra (pàg. 44).

El *Bosquejillo*, que amb paraules del nou editor, «tan cerca... [está], a veces, de la biografía expresionista, por la proyección de la personalidad interna del escritor sobre el mundo circundante, por la despreocupación formal; en una palabra, por crear un estilo próximo a la acción» (pàg. 44), és l'obra indubtablement més important de l'escriptor aragonès. Escrita amb una prosa viva i pintoresca, sembla que l'autor hagi anat amplificant a poc a poc el tractament de la temàtica des de les primeres pàgines fins al viatge a París, que descriu amb una profusa riquesa de detalls, alhora que s'han anat perfilant — en l'estructura de l'obra — dos punts temàtics centrals, ço és, la Guerra de l'Independència i el viatge a París, l'un i l'altre resolts literàriament d'una manera ben distinta. El llibre és, segons l'editor, «romàntico, heterogéneo, supremamente individualista» (pàg. 44) i tot ell una suggerència d'interessants possibilitats crítiques.

Joaquim MOLAS

RAMON LLULL: *Das Buch vom Lieben und Geliebten*. Eine mystische Spruchsammlung. Aus dem Altkatalanischen übersetzt und herausgegeben von LUDWIG KLAIBER. Olten, Verlag Otto Walter AG, [1948]. 156 pàgs.

El Dr. Ludwig Klaiber, director de la Biblioteca Universitària de Friburg de Brisgòvia — del qual hem de plànyer el recent traspàs, esdevingut en aquella ciutat el 25 d'abril de 1952 —, és autor de diversos treballs dedicats a temes catalans. Recordem: *Der «Vocabulari català-alemany» von 1502 und seine italienische Vorlage (Eine bibliographische Untersuchung)* (1936), *Katalonien in der deutschen Wissenschaft* (1937), i sobretot els articles referents a Ramon Llull, *Neuere Übersetzungen des «Buches vom Liebenden und Geliebten»* (1934), *Ramon Lull und Deutschland* (1935), *Der Mystiker Ramon Lull* (1950), al costat dels quals, i en un lloc preferent, cal collocar la seva traducció alemanya del *Libre d'Amic e Amat*, l'obra lulliana que ha estat vertida a més llengües — llatí, castellà, francès, italià, anglès, català modern — i a alguna d'elles no pas una